

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia ja tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä.

Tulonhankkimisvähennys ehdotetaan korotettavaksi 2 700 markkaan. Vähennys myönnettäisiin täysimääräisenä tulotasosta riippumatta, enintään kuitenkin palkkatulon suuruisena. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen kertymisprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 20 prosentista 35 prosenttiin. Ehdotukset liittyvät hallitusohjelman mukaiseen ansiotuloverotuksen keventämiseen.

Ulkomaantyötuloa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että niin sanotun kuuden kuukauden säännön perusteella verovapaana ulkomaantyötulona ei pidettäisi etua työsuhteeseen perustuvasta oi-

keudesta merkitä osakkeita tai työsuhteoptioita.

Tuloverolaissa olevaa erityistulon määrittelyä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös muussa kuin suomalaisessa aluksessa tehtävää työtä. Merityötulovähennys myönnettäisiin myös ulkomaisessa aluksessa työskentelevälle, Suomessa yleisesti verovelvolliselle merimiehelle.

Lisäksi ulkomailla tehdystä työstä saadun palkan verovapautta koskevan niin sanotun kuuden kuukauden säännön siirtymäaikaa ehdotetaan jatkettavaksi vuodella.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2001 alusta. Esitys liittyy valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Laki tuloverolain muuttamisesta

Merityötulovähennys

Tuloverolain (1535/1992) 97 §:n mukainen valtion- ja kunnallisverotuksessa myönnettävä erityistulovähennys koskee yleisesti verovelvollisia erityistulon saajia. Merityötulo on *tuloverolain* 74 §:n mukaan vain suomalaisesta aluksesta saatu palkkatulo. Palkkatuloon luetaan myös muun muassa merimieslain (423/1978) mukaiset sairaus- ja loma-ajan palkat. Merityötulovähennyistä ei myönnetä Suomessa yleisesti verovelvolliselle merimiehelle, joka työskentelee ulkomaisessa aluksessa.

Kansainvälisen käytännön mukaisesti Suomen tekemien kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten mukaan voidaan kansainvälisessä liikenteessä olevassa aluksessa tehdystä työstä saadusta palkasta pääsääntöisesti verottaa palkansaajan kotivaltiossa. Tästä normaalista verosopimuskäytännöstä poiketen Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 26/1997) mukaan aluksen lippuvaltiolla on ollut yksinomainen verottamisvalta kansainvälisessä liikenteessä olevan Pohjoismaisessa laivassa työskentelevän Pohjoismaissa asuvan merimiehen palkkaan. Vuoden 2001 alusta sovellettavaksi tulevan Pohjoismaisen verosopimuksen muutoksen jälkeen myös merimiehen asuinvaltiolla on oikeus verottaa tästä palkasta.

Käytännössä Pohjoismaisen verosopimuksen muutos tulee merkitsemään sitä, että esimerkiksi ruotsalaisessa aluksessa työskentelevän Suomessa yleisesti verovelvollisen merimiehen verotus kiristyy, kun myös Suomi ryhtyy Ruotsin ohella verottamaan merimiehen palkkaa. Suomi kuitenkin hyvittää verovelvolliselle Ruotsiin maksetun veron täällä maksettavasta verosta.

Tilanteen korjaamiseksi tuloverolain 74 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että yleisesti verovelvollisen merityötulovähennys ulotettaisiin koskemaan palvelusta myös kansainvälisessä liikenteessä toimivassa ulkomaisessa aluksessa. Neutraalisuussyistä ei ole tarkoitukseenmukaista rajata muutosta vain Pohjoismaisiin aluksiin. Lainkohdassa olevat viittaukset suomalaiseen alukseen ehdotetaan näin ollen poistettaviksi. Merityötuloksi luettaisiin myös merimieslakia vastaavan ulkomaisen säännösten mukaiset muutkin kuin varsinaiset palkkatulot samalla tavoin kuin suomalaisen aluksen osalta.

Kuuden kuukauden säännön soveltaminen työsuhteoptiotuloihin

Tuloverolain 66 §:ssä säädetään työsuhteen perustuvasta osakeannista. Sen mukaan veronalaista ansiotuloa on etu työsuhteeseen perustuvasta oikeudesta merkitä yhteisön osakkeita tai osuuksia käypää hintaa alempanaan hintaan. Veronalaista ansiotuloa on 66 §:n 3 momentin mukaan myös etu työsuhteeseen perustuvasta oikeudesta saada tai hankkia yhteisön osakkeita tai osuuksia käypää alempanaan hintaan vaihtovelkakirjalainan, optiolainan, optio-oikeuden tai muun näihin rinnastettavan sopimuksen tai sitoumuksen perusteella eli etu niin sanotusta työsuhteoptiosta. Etu katsotaan sen verovuoden tuloksi, jona työsuhteoptiota käytetään. Työsuhteoptiota katsotaan käytettävän, kun verovelvollinen saa tai hankkii sen kohteena olevat osakkeet tai osuudet. Työsuhteoption käyttämiseen rinnastetaan sen luovutus. Palkan käsite on ennakkoperintää silmällä pitäen määritelty ennakkoperintälain 13 §:ssä. Sen mukaan myös tuloverolain 66 §:ssä tarkoitettu etu on palkkaa.

Tuloverolain 77 §:ssä säädetään Suomessa asuvan eli yleisesti verovelvollisen henkilön

muulta kuin suomalaiselta julkisyhteisöltä ulkomailla tehdystä työstä saama palkka verovapaaksi tuloksi, jos verovelvollisen tästä työstä johtuva oleskelu kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta. Verovapaana ulkomaantyötulona ei tämän niin sanotun kuuden kuukauden säännön nojalla kuitenkaan pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa. Säännöksellä vältetään ulkomailta saadun palkkatulon kansainvälinen kaksinkertainen verotus. Verovapaus on kuitenkin kansainvälisesti vertaillen tähän tarkoitukseen nähden laaja. Se saattaa johtaa siihen, että tulo jää kokonaan verottamatta, koska säännös ei edellytä, että tuloa todella verotetaan toisessa valtiossa. Näin laaja verovapaus perustuu lähinnä suomalaisen projektiviennin kilpailukyvyn turvaamiseen, mikä ilmenee myös jäljempänä kohdassa 1.2. mainittujen kuuden kuukauden säännön muutosten syistä.

Työsuhteoptio-oikeus hankitaan optio-oikeuden merkinnällä, ja se luovutetaan merkitsemällä osakkeita uusmerkinnässä tai luovuttamalla optio-oikeus toiselle. Optioetu muodostuu siitä tulosta, joka saadaan optio-oikeudesta luovuttaessa, kun vähennykseksi luetaan optio-oikeudesta merkittäessä mahdollisesti maksettu hinta. Tuloverolain 66 §:n mukaan optio-oikeuden arvonnousu verotetaan luovutusvuoden ansiotulona. Tulo muodostuu edun arvosta optio-oikeutta merkitäessä ja sen jälkeisestä arvonneuutoksista. Työsuhteoptioedun ansiotulona verottamisen lykkääminen option käyttövaiheeseen johtuu siitä, että on pyritty välttämään aikaisempaan vaiheeseen liittyviä arvostusvaikeuksia ja siitä seuraavaa mahdollisuutta osittain välttää arvonnousun verotus ansiotulona. Option käyttämishetkellä työsuhte, johon optio liittyy, on toisaalta saattanut jo päättyä.

Oikeuskäytännössä on ratkaisussa KHO 6.10.1998 taltio 2148 katsottu, että tuloverolain 77 §:n säännöstä sovelletaan myös tuloverolain 66 §:n 3 momentissa tarkoitettuun työsuhteoptioetuun. Ratkaisuissa KHO 14.10.1998 taltio 2199, KHO 21.10.1999 taltio 2836 ja KVL 13.12.1999/165 on lisäksi otettu kantaa siihen, miten säännöksen piiriin

kuuluvan tulon osuus optioedusta lasketaan. Ratkaisuna on pidetty kuuden kuukauden säännön piiriin kuuluvan ulkomailla oleskelun ajan suhteellista osuutta optio-oikeuden merkintäajankohdan ja optio-oikeuden luovutusajankohdan välisestä arvonnoususta. Tätä osuutta vastaava osa tuloverolain 66 §:n mukaan lasketusta optioedusta katsotaan säännön nojalla verovapaaksi.

Optioedusta saadun tulon kohdistaminen ratkaisuisista ilmenevällä tavalla ulkomailla työskentelyn ajalle on sikäli hankalaa, että tulon verovapauteen vaikuttavat seikat, joilla ei ole tekemistä ulkomaantyöskentelyn kanssa. Etu voidaan joissakin tapauksissa saada jo optio-oikeutta merkittäessä, jos osakkeen option mukainen merkintähinta on tuolloista osakkeen arvoa alempi. Merkintähetkellä ei työskentely ulkomailla ole välttämättä edes tiedossa. Ulkomaantulon määrään vaikuttaa oikeuskäytännön mukaan myös option käyttäjäajankohta, joka on verovelvollisen valittavissa ja joka ei liity ulkomaantyöskentelyyn.

Työsuhdeoptioedun katsominen oikeuskäytännössä ulkomaantyötuloksi perustuu siihen, että etua käsitellään työsuhteeseen perustuvana ansiotulona ja ennakkoperinnässä palkkana. Tämä on luonnollista sen vuoksi, että optioetu saadaan työsuhteen perusteella. Työsuhdeoptioista saatu etu ei kuitenkaan ole verrattavissa siihen, mitä tuloverolain 77 §:ää säädettäessä on tarkoitettu ulkomaantyöstä maksettavalla palkalla. Optiot ovat osa omistajan päättämää henkilöstön kannustinjärjestelmää. Etu saadaan merkintäetuoikeudesta luopuvilta omistajilta. Optioilla pyritään lisäämään yrityksen menestystä, eikä etua ole tarkoitettu vastikkeeksi tietystä, esimerkiksi ulkomailla tehtävästä työstä. Lisäksi sen kohdistaminen tiettyyn ajanjaksoon johtaa sattu-manvaraisiin tuloksiin. Kun ulkomaantyöskentelyllä voidaan osittain vapautua huomattavankin optioedun verotuksesta, ulkomaantyöhön liittyvät järjestelyt saavat optioedun verotuksessa tarkoituksettoman suuren merkityksen. Ottaen myös huomioon sen, että tuloverolain 77 §:n varsinaisena tarkoitukseksi on edistää suomalaista projektivientiä vapauttamalla verosta ulkomaantyötä koskevan sopimuksen mukainen palkka, tuloverolain 66 §:ssä tarkoitettuja etuja ei ole perusteltua vapauttaa verosta kuuden kuu-

kauden säännön nojalla.

Jos optioetuun ei sovelleta kuuden kuukauden sääntöä, määräytyy edun verotus kansainvälisissä tehtävissä yleensä sovellettavien verotusperiaatteiden mukaisesti. Suomen verotusoikeutta voi rajoittaa toisen valtion kanssa solmittu verosopimus. Kuuden kuukauden säännön piiriin kuuluvasta palkasta voidaan verosopimusten mukaan yleensä verottaa siinä valtiossa, jossa työ on tehty. Sopimuksen mukainen asuinvaltio poistaa kaksinkertaisen verotuksen kunkin verosopimuksen määräyksien mukaisesti joko hyvittämällä työskentelyvaltioon maksetun veron tai vapauttamalla asianomaisen tulon verosta. Jos optioetu katsotaan saaduksi vieraasta valtiosta ja siitä on määrätty siellä veroa, se otetaan huomioon Suomessa asuvan verotuksessa kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain (1552/1995) mukaisesti, vaikkei vieraan valtion kanssa olisi verosopimusta. Vero tulee tällöin yleensä vähennettäväksi Suomen verosta. Vaikka tuloverolain 77 §:ää ei sovelleta työsuhdeoptioihin, etu ei siten tule kaksinkertaisesti verotetuksi. Suomen verotuksen ulkopuolelle jää toisaalta joka tapauksessa tulo, jonka saaja on tuloa saadessaan Suomessa rajoitetusti verovelvollinen ja joka ei ole Suomesta saatua tuloa.

Esitetyistä syistä ehdotetaan säädettäväksi, että tuloverolain 66 §:ssä tarkoitettuihin etuihin ei sovelleta tuloverolain 77 §:ää. Optioetu on alihintaisen työsuhteeseen perustuvan osakeannin erityistapaus. Osakeantiedun ei yleensäkään voi katsoa kohdistuvan nimenomaan ulkomaantyöskentelyyn. Näin ollen rajoituksen on perusteltua koskea kaikkia tuloverolain 66 §:ssä tarkoitettuja etuja.

Tulohankkimisvähennys

Tuloverolain 95 §:n mukaan verovelvollinen saa vähentää vuodelta 2000 toimitettavassa verotuksessa palkkatulostaan tulohankkimisvähennyksenä kolme prosenttia palkkatulonsa määrästä, kuitenkin enintään 2 400 markkaa. Vähennystä on korotettu viime vuosina siten, että sen enimmäismäärä on ollut 1 800 markkaa vuodelta 1998 ja 2 100 markkaa vuodelta 1999. Palkkatulosta tehtävät luonnolliset vähennykset saadaan

vähentää vain siltä osin kuin niiden yhteismäärä ylittää tulonhankkimisvähennyksen määrän. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut sekä asunnon ja varsinaisen työpaikan välisten matkojen matkakustannusten vähennyskelpoinen osa saadaan kuitenkin vähentää erikseen kokonaan. Tulonhankkimisvähennys tehdään viran puolesta. Jos verovelvollisella on luonnollisia vähennyksiä vähemmän kuin tulonhankkimisvähennyksen määrä, näitä ei ole aihetta selvittää verotuksessa.

Tulonhankkimisvähennyksen korottaminen muodostaa osan vuoden 2001 tuloverotuksen kevennyksistä yhdessä kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ja tuloveroasteikon muutosehdotusten kanssa. Tulonhankkimisvähennyksen korottaminen 2 700 markkaan alentaa yleisesti palkkaverotuksen tasoa. Tulonhankkimisvähennys myönnetään nykyisin täysimääräisenä vasta 80 000 markan palkkatulosta. Vähennyksen myöntäminen saman suuruisena tulotasosta riippumatta, enintään kuitenkin palkkatulon suuruisena, keventää pienituloisten verotusta. Tulonhankkimisvähennyksen kasvattaminen helpottaa myös palkansaajien vähäisten tulonhankkimiskulujen selvittämiselvöllisyyttä.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Tuloverolain 105 a §:ssä säädetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksestä. Se lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Vähennyksen määrä on 20 prosenttia näiden tulojen 15 000 markkaa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 9 800 markkaa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 75 000 markkaa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 75 000 markan ylittävältä osalta. Kun puhdas ansiotulo on hieman yli 355 000 markkaa, ansiotulovähennystä ei myönnetä.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen tarkoituksena on kannustaa pienituloisia haikautumaan työhön ja hankkimaan lisätuloja.

Hallitus ehdottaa osana vuoden 2001 tuloverotuksen kevennyksiä kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen kertymisprosenttia muutettavaksi 20 prosentista 35 prosentiksi. Vähennyksen saisi täysimääräisenä 43 000 markan tuloilla, kun nykyisin tämä raja on 64 000 markkaa. Kevennys olisi suurimmillaan tulotasolla 43 000 markkaa ja sijoittuisi muuten tulovälille 15 000—64 000 markkaa vuodessa. Vähennyksen enimmäismäärä säilyisi nykyisellään.

1.2. Laki tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Tuloverolain 77 §:n 1 momentin mukaan vähintään kuusi kuukautta kestävästä yhtäjaksoisesta ulkomaantyöskentelystä saatu palkka on kokonaan verovapaata tuloa edellyttäen, että verosopimuksen mukaan työskentelyvaltio voi sitä verottaa. Nykyisen muotonsa tämä niin sanottu kuuden kuukauden sääntö sai vuoden 1998 alusta voimaan tulleella lailla 1024/1997. Lailla muutettiin vuosina 1996 ja 1997 sovellettavana ollutta lakia, jonka mukaan 60 prosenttia ulkomaantyöskentelystä saadusta palkasta oli veronalaista tuloa.

Ennen vuotta 1996 voimassa olleen kuuden kuukauden säännön mukaan ulkomaantyöskentelystä saatu palkka oli kokonaan verovapaata tuloa. Ennen vuotta 1996 voimassa ollutta kuuden kuukauden sääntöä sovelletaan edelleen vuosilta 1996-2000 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely on alkanut ennen vuotta 1996 tai ennen vuotta 2001 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan. Lisäksi edellytetään, että Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä. Näillä määräyksillä pyrittiin lieventämään vuoden 1996 alusta voimaan tulleen lainmuutoksen vaikutuksia.

Edellytykset lainmuutoksesta johtuvien vaikutusten lieventämiseksi ovat edelleen olemassa. Projektivientiin liittyvän rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoiminnan osalta yksi tärkeimmistä ulkomaantyöskentelyn kohteista

on ollut Venäjä. Säännön muutosten lieventäminen on tältä osin liittynyt samaan aikaan vireillä olleeseen Suomen ja Venäjän välillä neuvoteltuun uuteen tuloverosopimukseen, joka ei ole vielä voimassa. Rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoiminnan osalta uudessakin tuloverosopimuksessa on tarkoitus soveltaa nykyisen sopimuksen määräyksiä siirtymäkauden ajan vuoden 2002 loppuun. Verosopimuksen siirtymäsäännöksen sisältö vahvistuu silloin, kun sopimus tulee voimaan. Verosopimuksen ja kuuden kuukauden säännön siirtymäsäännösten lopullinen yhteensovittaminen voi siten tapahtua vasta sopimuksen voimaantulon jälkeen, jolloin kuuden kuukauden säännön siirtymäaikaa tarvittaessa tarkistetaan.

Esityksessä ehdotetaan, että kuuden kuukauden sääntöä, sellaisena kuin se oli ennen vuotta 1996, sovelletaan edelleen vuosilta 1996—2001 toimitettavissa verotuksissa vuonna 1995 tai sitä aikaisemmin alkaneesta ulkomaantyöskentelystä saatuun palkkaan. Lisäksi ehdotetaan, että säännös koskisi myös ulkomaantyöskentelyä sellaisessa valtiossa, jonka kanssa voimassa olevaan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyyn sopimukseen sisältyvän nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä saatavasta palkasta. Poikkeussäännös koskisi vuosina 1996—2001 alkanutta ulkomaantyöskentelyä. Poikkeussäännös koskisi erityisesti rakennustoimintaa Venäjällä.

2. Esityksen vaikutukset

Tulonhankkimisvähennyksen ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen muutokset ovat hallituksen ehdottamia vuoden 2001 ansiotuloverotuksen kevennyksiä. Kevennysten yhteisvaikutuksia on selvitetty valtion talousarvioesitykseen liittyvässä esityksessä vuoden 2001 veroasteikkolaiksi. Tulonhankkimisvähennyksen muutosten arvioidaan pienentävän verotuloja yhteensä 580 miljoonalla markalla, josta valtion osuutta 180 miljoonaa markkaa ja kuntien osuutta 340 miljoonaa markkaa. Kunnallisveron ansiotulovähennyksen muutos alentaa verotuloja 240 miljoonalla markalla, josta kuntien osuus on 210 miljoonaa markkaa. Muutokset pienentävät Kansaneläkelaitoksen tuloja 50 miljoon-

nalla markalla ja kirkollisveron tuottoa 35 miljoonalla markalla.

Tuloverolain 77 §:n piiriin kuuluvista työsuhdeoptioeduista ei ole tilastotietoja. Verohallinnossa on arvioitu, että kuuden kuukauden säännön nojalla työsuhdeoptiotuloja on katsottu verovapaaksi vuodelta 1998 noin 100 miljoonaa markkaa ja vuodelta 1999 noin 400 miljoonaa markkaa. Tästä määrästä huomattava osa olisi kuitenkin jäänyt verottamatta myös toissijaisesti sovellettavaksi tulevien verosopimusten nojalla. Arvioitaessa vaikutuksia vuoden 1999 optiotulojen määrän tasolla, näiden tietojen perusteella vuotuinen vaikutus verotuloihin olisi enintään noin 100 miljoonaa markkaa.

Merityötulovähennyksen sai verovuonna 1998 noin 11 000 verovelvollista. Valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa myönnettävän merityötulovähennyksen arvioitu verotuloja pienentävä vaikutus oli yhteensä 133 miljoonaa markkaa. Ulkomaisissa aluksissa työskentelevien yleisesti verovelvollisten merimiesten lukumäärän arvioidaan olevan tällä hetkellä suuruusluokaltaan 600—700. Ehdotuksen verotuloja pienentävän vaikutuksen voidaan arvioida olevan siten 7—8 miljoonaa markkaa. Esityksellä ei ole merkittäviä hallinnollisia vaikutuksia.

Palkan verovapautta koskevan niin sanotun kuuden kuukauden säännön siirtymäkauden jatkamisella ei ole merkittäviä verotuloja vähentäviä vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2001 alusta. Tuloverolain 77 §:n mukaista kuuden kuukauden sääntöä ei siten enää sovellettaisi niihin optioihin, joita käytetään vuonna 2001 tai myöhemmin. Sillä seikalla,

milloin ulkomaantyöskentely on tapahtunut, ei olisi lain soveltamisen kannalta merkitystä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 74 §:n 4 momentti, *muutetaan* lain 74 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 momentti, 77 §:n 1 momentti, 95 §:n 1 momentin 1 kohta ja 105 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 77 §:n 1 momentti laissa 1024/1997 sekä 95 §:n 1 momentin 1 kohta ja 105 a §:n 2 momentti laissa 468/2000, seuraavasti:

74 §

Merityötulo

Merityötulolla tarkoitetaan laivanisännän tai verohallituksen määräämän muun tähän rinnastettavan aluksen liikennöintiä hoitavan työnantajan palveluksessa, bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin aluksessa tehdystä aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatua palkkatuloa, edellyttäen että:

kentely). Ulkomaantyötulona ei pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa, 66 §:ssä tarkoitettua työsuhteeseen perustuvasta edusta saatua tuloa eikä palkkaa, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta suomalaiselta julkisyhteisöltä tai Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:ltä taikka suomalaisessa vesi- tai ilma-aluksessa tehdystä työstä.

Merityötuloa on myös:

1) merimieslain (423/1978) tai vastaavien ulkomaisten säännösten mukaisesti 1 momentissa tarkoitettulta työnantajalta saatu muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu tulo;

2) kalastusaluksessa tehdystä työstä suoritettu, saaliin suuruudesta riippuvainen palkkio.

95 §

Tulohankkimisvähennys

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan:

1) tulohankkimisvähennyksenä 2 700 markkaa, kuitenkin enintään palkkatulon määrän;

77 §

Ulkomaantyötulo

Ulkomailla tehdystä työstä saatu palkka (*ulkomaantyötulo*) ei ole veronalaista tuloa, jos verovelvollisen oleskelu ulkomailla johtuu tästä työstä ja kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta (*ulkomaantyös-*

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Vähennys on 35 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 15 000 markkaa ylittäväl-

tä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 9 800 markkaa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 75 000 markkaa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 75 000 markkaa ylittävältä osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2001.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2001 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki

tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 77 §:n 1 momentin voimaantulosäännöksen 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1029/1999, seuraavasti:

Lain 77 §:n 1 momenttia sovelletaan palkkaan, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollutta lakia sovelletaan kuitenkin vuosilta 1996—2001 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely

- 1) on alkanut ennen vuotta 1996; taikka
- 2) alkaa tai on alkanut ennen vuotta 2002 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpano-

toimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2001.

Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

1.

Laki**tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 74 §:n 4 momentti,
muutetaan lain 74 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 momentti, 77 §:n 1 momentti,
 95 §:n 1 momentin 1 kohta ja 105 a §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 77 §:n 1 momentti laissa 1024/1997 sekä 95 §:n 1 momentin
 1 kohta ja 105 a §:n 2 momentti laissa 468/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

74 §

74 §

*Merityötulo**Merityötulo*

Merityötulolla tarkoitetaan laivanisännän tai verohallituksen määräämän muun tähän rinnastettavan aluksen liikennöintiä hoitavan työnantajan palveluksessa *suomalaisessa*, bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonin aluksessa tehdystä aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatua palkkatuloa, edellyttäen että:

Merityötulolla tarkoitetaan laivanisännän tai verohallituksen määräämän muun tähän rinnastettavan aluksen liikennöintiä hoitavan työnantajan palveluksessa, bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonin aluksessa tehdystä aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatua palkkatuloa, edellyttäen että:

Suomalaiseen alukseen rinnastetaan suomalaisen työnantajan vuokralle ottama tai muulla perusteella hallitsema sellainen ulkomainen alus, jonka mukana seuraa vain vähäinen määrä miehistöä tai jonka mukana ei lainkaan seuraa miehistöä.

(4 mom. kumotaan)

Merityötuloa on myös:

1) merimieslain (423/1978) säännösten mukaisesti 1 momentissa tarkoitelta työnantajalta saatu muikin kuin 1 momentissa tarkoitettu tulo;

2) *suomalaisessa* kalastusaluksessa tehdystä työstä suoritettu, saaliin suuruudesta riippuvainen palkkio.

Merityötuloa on myös:

1) merimieslain (423/1978) *tai vastaavien ulkomaisten* säännösten mukaisesti 1 momentissa tarkoitelta työnantajalta saatu muikin kuin 1 momentissa tarkoitettu tulo;

2) kalastusaluksessa tehdystä työstä suoritettu, saaliin suuruudesta riippuvainen palkkio.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

77 §

77 §

*Ulkomaantyötulo**Ulkomaantyötulo*

Ulkomailla tehdystä työstä saatu palkka (*ulkomaantyötulo*) ei ole veronalaista tuloa, jos verovelvollisen oleskelu ulkomailla johdetaan tästä työstä ja kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta (*ulkomaantyöskentely*). Ulkomaantyötulona ei pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa, eikä palkkaa, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta suomalaiselta julkisyhteisöltä tai Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:ltä taikka suomalaisessa vesi- tai ilma-aluksessa tehdystä työstä.

Ulkomailla tehdystä työstä saatu palkka (*ulkomaantyötulo*) ei ole veronalaista tuloa, jos verovelvollisen oleskelu ulkomailla johdetaan tästä työstä ja kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta (*ulkomaantyöskentely*). Ulkomaantyötulona ei pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa, 66 §:ssä tarkoitetusta työsuhteeseen perustuvasta edusta saatua tuloa eikä palkkaa, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta suomalaiselta julkisyhteisöltä tai Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:ltä taikka suomalaisessa vesi- tai ilma-aluksessa tehdystä työstä.

95 §

95 §

*Tulohankkimisvähennys**Tulohankkimisvähennys*

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan:

1) tulohankkimisvähennyksenä kolme prosenttia palkkatulonsa määrästä, kuitenkin enintään 2 400 markkaa;

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan:

1) tulohankkimisvähennyksenä 2 700 markkaa, kuitenkin enintään palkkatulon määrän;

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Vähennys on 20 prosenttia näiden tulojen 15 000 markkaa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 9 800 markkaa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 75 000 markkaa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 75 000 markkaa ylittävältä osalta.

Vähennys on 35 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 15 000 markkaa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 9 800 markkaa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 75 000 markkaa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 75 000 markkaa ylittävältä osalta.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2001 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki

tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 77 §:n 1 momentin voimaantulosäännöksen 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1029/1999, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Lain 77 §:n 1 momenttia sovelletaan palkkaan, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollutta lakia sovelletaan kuitenkin vuosilta 1996—2000 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely

1) on alkanut ennen vuotta 1996; taikka

2) alkaa tai on alkanut ennen vuotta 2001 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä.

Lain 77 §:n 1 momenttia sovelletaan palkkaan, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollutta lakia sovelletaan kuitenkin vuosilta 1996—2001 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely

1) on alkanut ennen vuotta 1996; taikka

2) alkaa tai on alkanut ennen vuotta 2002 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.
